

Primerjava med kolektivno, individualno in vajeniško pogodbo

	ZPSI-1 (UI RS, št. 79/06)	ZPSI-1 (UI RS, št. 79/06)	ZVaj (UI RS, št. 25/17)
Vrsta pogodbe	Kolektivna učna pogodba (33. člen ZPSI-1).	Individualna učna pogodba (33. člen ZPSI-1).	Pogodba o vajeništvu (16. člen ZVaj).
Oblika izobraževanja	76% v šoli (od tega je 18% praktičnega pouka), 24% v obliki praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu (predmetnik za Oblikovalca kovin – orodjarja).	58% v šoli, 42% v obliki praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu (predmetnik za Oblikovalca kovin – orodjarja).	Najmanj 50% izobraževalnega programa v obliki praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu in najmanj 40% v šoli, od tega vse splošno izobraževalne predmete (4. člen ZVaj).
Status	Dijak (46. člen ZPSI-1).	Dijak (46. člen ZPSI-1).	Dijak (46. člen ZPSI-1).
Odgovornost za kakovost izobraževanje	Za kakovost izobraževanja v šoli in pri delodajalcu je odgovorna šola.	Delodajalec je odgovoren za kakovost praktičnega usposabljanja z delom, šola pa je odgovorna za kakovost izobraževalnega dela v šoli.	Delodajalec je odgovoren za kakovost praktičnega usposabljanja z delom, šola pa je odgovorna za kakovost izobraževalnega dela v šoli (10. člen ZVaj).
Vstopni pogoji (srednje poklicno oz. strokovno izobraževanje)	Uspešno zaključeno osnovnošolsko ali nižje poklicno izobraževanje (24. člen ZPSI-1).	Uspešno zaključeno osnovnošolsko ali nižje poklicno izobraževanje (24. člen ZPSI-1).	Uspešno zaključeno osnovnošolsko ali nižje poklicno izobraževanje (24. člen ZPSI-1).
Starost za praktično usposabljanje z delom	14 let (211. člen ZDR-1).	14 let (211. člen ZDR-1).	15 let (6. člen ZVaj).

Razpis prostih učnih mest	Delodajalci oz. njihova združenja šest mesecev pred pričetkom šolskega leta (do konca februarja) (28. člen ZPSI-1).	Delodajalci oz. njihova združenja šest mesecev pred pričetkom šolskega leta (do konca februarja) (28. člen ZPSI-1).	Zbornice pripravijo in objavijo razpis vajeniških delovnih mest (12. člen ZPSI-1).
Prednost pri vpisu	Samo posebne potrebe (29. člen ZPSI-1).	Sklenjena individualna učna pogodba (27. in 30. člen ZPSI-1) ali posebne potrebe (29. člen ZPSI-1).	Sklenjena vajeniška pogodba (tudi pred individualno pogodbo) (7. člen ZVaj) ali posebne potrebe (29. člen ZPSI-1).
Sklepanje učne pogodbe	Šola in delodajalec.	Delodajalec (lahko več) in dijak (starši oz. zakoniti zastopnik).	Delodajalec in dijak pred vpisom v šolo (16. člen ZVaj).
Sprememba načina izobraževanja	Kadarkoli.	Kadarkoli.	Kadarkoli (34. člen ZVaj).
Registracija pogodbe	Ni določeno.	Pristojna zbornica.	Pristojna zbornica (17. člen ZVaj).
Vmesni preizkus	Ni predpisan.	Enkrat v času šolanja, praviloma v drugem letniku (40. člen ZPSI-1).	Enkrat v času šolanja, praviloma v drugem letniku (33. člen ZVaj).
Nagrada (samo v času usposabljanja z delom)	V skladu s panožno kolektivno pogodbo oz. drugimi predpisi (42. člen ZPSI-1) – 90 €, 120 €, 150 € glede na letnik (71. člen KPOP).	V skladu s panožno kolektivno pogodbo oz. drugimi predpisi (42. člen) – 90 €, 120 €, 150 € glede na letnik (71. člen KPOP).	Minimalno: 250 €, 300 €, 400 € glede na letnik (20. člen ZVaj).
Odpoved oz. sprememba pogodbe	Vsak čas delodajalec ali šola (43. člen ZPSI-1).	Vsak čas delodajalec ali dijak (43. člen ZPSI-1).	Vsak čas delodajalec ali vajenec (28. člen ZVaj).
Pogoji za razdrtje pogodbe	Šola, če delodajalec ne izpolnjuje pogojev in obveznosti, določenih z zakonom in drugimi predpisi (45. člen ZPSI-1).	Dijak (starši oz. zakoniti zastopnik) s pisno izjavo, delodajalec le pod določenimi pogoji, ki jih mora pisno utemeljiti (44. člen ZPSI-1).	Vajenec (starši oz. zakoniti zastopnik) s pisno izjavo, delodajalec le pod določenimi pogoji, ki jih mora pisno utemeljiti (28. člen ZVaj).

Povračilo stroškov	Prehrana, prevoz, (kot redno zaposleni delavec) (59. člen KPKIS).	Prehrana, prevoz, (kot redno zaposleni delavec) (59. člen KPKIS).	Prehrana, prevoz, službena pot in terenski dodatek (kot redno zaposleni delavec) (21. člen ZVaj).
Upravičena odsotnost	Ni določeno.	Ni določeno.	1 dan opravičenih odsotnosti zaradi osebnih okoliščin.
Nadomestilo vajeniške nagrade	Ni določeno.	Ni določeno.	100% v primeru bolezni, praznika in posebnih primerov (22. člen ZVaj).
Ocenjevanje	Ugotovitev za PUD <i>opravil, ni opravil.</i>	Ugotovitev za PUD <i>opravo, ni opravil. Ocena od 1 do 5 za praktični pouk in strokovne module.</i>	Oceniti pridobljene standarde usposobljenosti. Ugotovitev za PUD <i>opravo, ni opravil. Ocena od 1 do 5 za praktični pouk in strokovne module (31. člen ZVaj).</i>
Zavarovanje	Obvezno za invalidnost in smrt, za poškodbe pri delu in poklicno bolezen (v drugih zakonih).	Obvezno za invalidnost in smrt, za poškodbe pri delu in poklicno bolezen (v drugih zakonih).	Obvezno za invalidnost in smrt, za poškodbe pri delu in poklicno bolezen (35. člen ZVaj).

Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI-1) (UI RS, št. 79/06).

Zakon o vajeništvu (ZVaj UI RS, št. 25/17).

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (UI RS št. 92/13, 28/15 in 82/16.

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) (UI RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F in 52/16).

Primerjavo naredil: Martin Pivk, Šolski center Škofja Loka

Škofja Loka, 19. januar 2018